

PAWEŁ PRÓCHNIAK

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie
<https://orcid.org/0000-0002-2003-7236>

We śnie, w nocy (na marginesie wygłosowego cyklu Poezji Tadeusza Różewicza)

In a Dream, at Night (on the Margin of the *Poezja Vocal Series*
by Tadeusz Różewicz)

Abstract

This article is an aspectual analysis and interpretation of the *cóż z tego że we śnie* cycle of poems closing an “auteur” edition of collected poems by Tadeusz Różewicz. The author examines the cycle’s two motifs: catastrophe (its concrete form being the Indian Ocean tsunami that took place in South-Eastern Asia on December 26, 2004) and sudden death (with a reference to last moments in the life of Adam Mickiewicz, who died in Istanbul on November 26, 1855), situating them in a modelling perspective of “unpreparedness” and demonstrating how the “poet’s word” became the “last word”: a message running across time, a form of a memento, but also a dramatic delivery of poetry, followed by a “definitive end”.

Keywords: poetry; Tadeusz Różewicz

Abstrakt

Artykuł jest aspektową analizą i interpretacją cyklu wierszy zatytułowanego *cóż z tego że we śnie*, który zamyka „autorską” edycję poezji zebranych Tadeusza Różewicza. Autor bierze na warsztat dwa wątki cyklu: katastrofy (jej ukonkretnieniem jest tsunami na Oceanie Indyjskim, które 26 grudnia 2004 roku nawiedziło południowo-wschodnią Azję) i nagłej śmierci (z odesłaniem do ostatnich chwil Adama Mickiewicza, który zmarł 26 listopada 1855 roku w Stambule), sytuując je w modelującej perspektywie „nieprzygotowania” i pokazując, w jaki sposób „słowo poety” staje się „ostatnim słowem”: biegnącym przez czas przesłaniem, formą memento, ale też dramatycznym wygłosem poezji, po którym następuje „definitywny kres”.

Słowa kluczowe: poezji; Tadeusz Różewicz

O autorze

Paweł Próchniak – literaturoznawca, antropolog literatury, krytyk literacki. Badacz poezji oraz zagadnień pamięci kulturowej i wyobraźni symbolicznej. Laureat Nagrody im. Kazimierza Wyki. Członek prezydium Polskiego PEN Clubu i przewodniczący Komitetu Nauk o Literaturze PAN, zasiada w Radzie Fundacji im. Zbigniewa Herberta. Redaktor kwartalnika „Konteksty. Polska Sztuka Ludowa”. Redaktor serii wydawniczych „Rozprawy Literackie” (IBL PAN) i „Granice wyobraźni” (Pasaże). Przewodniczący Rady Dyscypliny Literaturoznawstwo Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Członek zarządu Sekcji Autorów Dzieł Naukowych Stowarzyszenia Autorów ZAiKS. Juror Nagrody Literackiej Nike oraz Nagrody Poetyckiej Silesius. Wieloletni współpracownik Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”, gdzie między innymi kieruje Pracownią Antropologii Słowa. Pomysłodawca i współorganizator licznych konferencji i seminariów naukowych, a także Miasta Poezji w Lublinie i Warszawy Wierszy oraz kierunku studiów: teksty kultury i animacja sieci (KUL). Współorganizator SchulzFestu i Drugiej Jesieni w Drohobyczu. Pomysłodawca i inicjator międzynarodowej akcji społecznej „Podaruj wiersz”. Pomysłodawca i redaktor naczelny witryny stronypoezji.pl. Autor dziesięciu książek poświęconych literaturze i jej kontekstom. Ostatnio opublikował *W prześwicie. Szkice z Bramy*. Więcej informacji: teatrnn.pl/prochniak.